

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 137

§ 137

Valtuustoaloite ojitettujen soiden palauttamisesta kosteikoiksi tai vesialueiksi (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Olsen Saara

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Jouni Särkijärven ym. 12.6.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen ojitettujen soiden palauttamisesta kosteikoiksi tai vesialueiksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Partanen puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

Valtuustoaloite

Jouni Särkijärvi ja 37 muuta valtuutettua ovat jättäneet 12.6.2023 valtuustoaloitteen ”Ojitettujen soiden palauttaminen kosteikoiksi tai vesialueiksi”.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoo laatii vuoden 2024 loppuun mennessä tiekartan luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi kasvavassa kaupungissa. Tiekartan laatimiseksi on perustettu Luontoviisas Espoo –projekti, jonka työpaketissa 4 on selvitetty kohteita, jotka Espoossa hyötyisivät ennallistamistoimenpiteistä. Kohteet ovat metsiä, virtavesiä ja soita.

Ennallistamispotentiaaliselvitys on katsaus kohteisiin, jotka voivat hyötyä ennallistamistoimenpiteistä. Potentiaaliselvitystä seuraa jatkotyö, jossa selvitetään, mitkä kohteet on tarkoituksenmukaista ennallistaa, ennallistamisen priorisoinnin kriteerit, ennallistamista toteuttavat toimijat, rahoituskanavat ja konkreettiset ennallistamismenetelmät. Lopuksi laaditaan aikataulu ja suunnitelma ennallistettaville kohteille. Jatkotyöhön

sisällytetään pilottikohde tai -kohteita, joilla ennallistamista voidaan kokeilla käytännössä.

Espoossa, kuten yleisestikin Etelä-Suomessa, on vähän soita. Suurin osa Espoon soista sijaitsee Pohjois-Espoossa Kehä III:n pohjoispuolella. Suot ovat Espoossa pääosin verrattain pienialaisia ja niiden keskimääräinen pinta-ala on noin yksi hehtaaria. Yli kymmenen hehtaarin kokoisia soita Espoossa on vain muutamia.

Suot ovat syntyneet tuhansien vuosien aikana, jolloin niihin on muodostunut omanlaisensa ekologia. Soiden palauttaminen vesialueiksi (kuten lammiksi tai järviksi) muuttaa soiden ekologista tasapainoa ja voi aiheuttaa suon häviämisen. Myös luonnonmonimuotoisuus heikkenee soiden häviämisen takia. Suon muuttaminen lammeksi tai järveksi vaatii paljon konetyötä, ja syntyneellä vesistöllä kuluu vähintään kymmeniä vuosia saavuttaa luonnontilaisuuden kaltaisuus. Suon auki kaivaminen tuottaa myös hiilidioksidi- ja metaanipäästöjä, joilla on negatiivisia ilmastovaikutuksia. Hiilidioksidi ja metaani ovat haitallisia kasvihuonekaasuja. Soiden auki kaivaminen lisää voimakkaasti myös humus- ja turvepäästöjä vesistöihin, ja voi esimerkiksi happamoittaa alajuoksun vesistöjä.

Soiden ennallistamisella on sen sijaan luonnon monimuotoisuutta hyödyttäviä vaikutuksia. Ennallistaminen vaatii aina tapauskohtaisesti suunniteltuja ja usein eri menetelmiä yhdistäviä toimenpiteitä, eikä niitä voida yleistää sopimaan kaikkiin kohteisiin. Näitä menetelmiä voivat olla esimerkiksi puiden kaataminen suoalueelta ja ojien tukkiminen. Toimenpiteet suunnitellaan suon historian, nykytilan ja toivotun tulevaisuuden mukaan.

Ennallistamisen jälkeen suot vapauttavat hetkellisesti enemmän kasvihuonekaasuja kuin sitovat niitä. Kun suon ekologiset toiminnot vakautuvat, päästölähteestä muodostuu hiilinielu. Ennallistamistoimien jälkeen suon tilaa tulee seurata sekä laatia suunnitelmat mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Soiden ennallistamista voi rajoittaa maanomistus. Maanomistus voi jakautua usean maanomistajan kesken ja kaikkien maanomistajien tulisi sitoutua ennallistamiseen. Soiden ennallistaminen vain osittain ei ole resurssitehokasta, eikä suon ekologian kannalta järkevää, vaan suoalue tulee ennallistaa kokonaisuutena. Lisäksi tulee huomioida, että soiden ennallistaminen voi vaikuttaa myös niitä ympäröivien alueiden vesitalouteen, esimerkiksi ennallistaminen voi lisätä maaperän vetisyyttä. Espoon kaupunki ei ojita metsiä, eikä ojituksia ole tehty moneen vuosikymmeneen kaupungin mailla. Metsien hoidon yhteydessä havaitut suoalueet on jätetty kokonaan hoitamatta ja annettu niiden kehittyä luontaiseen tahtiin.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Ojitettujen soiden palauttaminen kosteikoiksi tai vesialueiksi, Särkijärvi Jouni J

Tiedoksi